

Unkaa Daaimman jeequmsa maattif saaxillamtt(Domestic Violence)

Ibsa waligalaa

Jeequmsa maatti keessa(domestic violence) kan miidhaa geesiisuu namott gurgudaa qofaa osoo hin taanee ijoolleen irrattis rakkin fayaa isaan irra dhufu heddu dhaa, barumsa sirnaan barachu dhadhabu, rabshaa keessatti salphadaa dhaan iitti seenu, akaataa qaamaa fi xinsammu isaan gudachuu qabu irrti rakkin isaan mudataa. Haata'u maalee ijoollee fi dargagggon kan jajabaatan rakkin isaa mudatee irra akka baraarmanif wann isaan gargaaru danda'uu baayee jiraa. Waan jeequmsa matti keessa (domestic abuse) daa'iman irratti geesissu beekkudhaan namoota isaan waliin hojatan oggeessota fi waraa gargaarsa keen hundinu waa'ee turma akka gaarit warra hubateefi ijoolleef waliin war hojachuu dandaan ta'u qaban.

- **Jeequmsa Maatii(Domestic Violence)** Jechuun, warra tokko keessatti nama tokko hadha yokkan abaan, saalaan, qamaan, qalbilln qbeenyaan akkasumaas xinsammudhaa olaantumaa qabaachuun midhaa gesisuu dhaa.
- **Daaiman jeequmsa maatti Saaxilamn:** Jechu daa'imman maatti isaani youkkan wara isaan guddisan man keessatti yammu wal jeepan nagaan oldarkan ilaani gudachu dhaa.

Ammamtaa Baramaa Dhaa

Galmeen qoraanoo waa'ee ijoollee jeequmsa maattif saaxilamtee kan agrsissu daa'iiman midhaa kan keessa darban adda baafchuundhaan akka gargarman dhaa. Gruu akka namoot ijoolleef dubatan jedhantii galmeen qoranno kanaa gabaasaa gutuu ta'uu nimalla akkasumattis ijoollee Stegma jeequmsa famiili waliin akka jiraatu godhaa.

- [2008 National Survey on Children's Exposure to Violence](#), akka qoranaa galmees ijoollee jeequmsatti saaxilam aagrsiisuttii ijoollee 4 keesaa 1 yokkan (26%) umrii siaani keessatti jeequmsa mattif saaxiilmo dhaa. Ogaa darbee keessa nama 15 keesaati 1 yokkan (6.6%) imoo jeequmssa maattif saaxiilman jirani.
- [A 2003 study published by the Journal of Interpersonal Violence](#): breeffamni kun akka agarsiisutii oggaa darbee keessatti biyya Amerikatti, daa'iman millilon 15.5 kan taa'an maatti nagaaf tasgabi hinqabnee keessatti jiraatani jirru. Million torbaaf moo maatii nagaaf tasgabi hin keesatti jiraatan.

Dhiibbaa feedu danda'u

Jeequmsaa man keessatti ilaala'ani gudachuun qaamaa fi qalbii ijoollee irrattii miidhaa yeroo dheraaf gaba nigeessisaa. Kaayyoon want kana ogessoonii traamaa dargaggoota waliin hojatan odefannoo qabtama akka qabaatan fi akkasumaas Hubanaa gahaa waa'ee

muxanno ijoollee rakkin keessa gudatan akaataa gudiina qaamaa fi haalaaf amall isaa irratti dhiibbaa gahu akka hubanaa akka qabaatani.

Qorannoo A 1997 kun Giddu Galaa Tawaan Dhiibee (CDC) fi kaiser Permanentei qophaa'e kun

- akka agarisitu, daaiman ijoollumaan rakkin addaa addan saaxilaman maatti keessatti rabshaa ilaal gudatan, jirrenya isaani fula duraatii, rakkin fayaa Kan akka, dhiphina sammu, dukkuba onnee, waan akka tanboofi dhugaatii fudhachuu, Saganaataa malee ulfaa'u, akkasumas yaaddoo gara malee, of ajjeessu yaadu fi wannadarbee yaadateen dhiphinachhu (PTSD) irratti mulataa.
- Hubachiisa jeerreya fuulduraaf kan jequmsaan malee daa'iman jeequmasa/ rabshaa ilaalaa yoo gudatan, haalaaf aamallii isaanii irratti jijiramttoota adaa adaa ni mulataa, dafanii aaruu, hiriba dhabbuu, dubbii barbaadduu fi nama irra adaa ba'u.

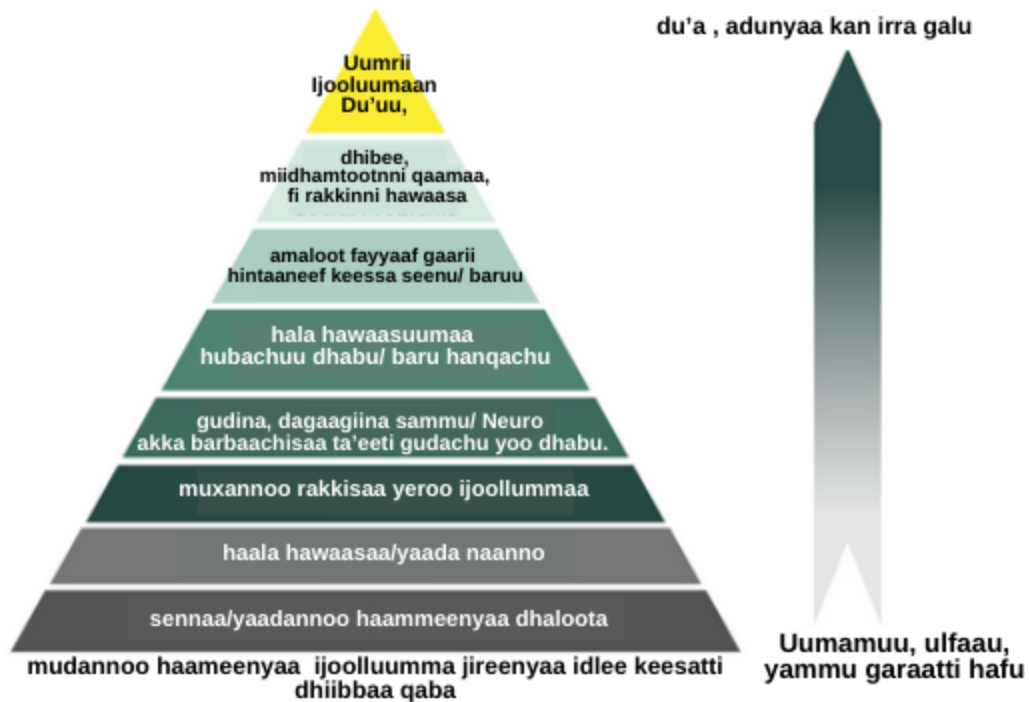

Image Credit: ACE Pyramid, [CDC](#)

Haal ittisa garaagrumaa fidhuu danda'u

Ciimiina qabaachuun namot rakkina dandamachuu akka dandeetti ilaalamma. Maattin haawaasaani akkasumas gamtaan, ijoollee nagaaf tasgabii keesatii hin guudaneef ciimiinaan rakkin dandamachu akka tajaajila tokkotti akka bablatu gochun. Yeroo heddu walitti dhufeeny gaarii namonni eggumsa ijoolleef godhan irra argamu jalaa fi naggaa ijoollef

keennaa. Wara tajaajil keenu lee jaalaalf tasgabii warra ijoolle gudiisani irra hunda'uu dhaan nomta ijoollee guudisanf waliit dhufeenyaa garii qabnf tajaajila gorsaa akkam maattitti Keenan. Akkasumas, waliit dhufenyaa haawaasa, fi adaa, waliit dhufenyaa gaarii hiriyoot, brumsaan jabaachuu, miiraoff jajabeesuu. Caalaa baruuf Kana dubisaa, [“Protective Factors for Survivors of Domestic Violence”](#) kan qopheessee Quality Improvement Center on Domestic Violence in Child Welfare

Tajaajil Abdi namtti keennu

Daa'iimman jeequmsaaf saaxilaman wallanuuf odeffannoolee abdii namaaf keenan ni jiran. Kanaaf dhaabiilee dargaggoota gargaaran, manee barumsaa, maatiin ijoollee, daa'iiman isaan gargaaruuf odeffannoo brbaachisaa ta'ee argachuun qabana, akkasumas namoota gargaars tajaajila keenan hundinu odeffannoo qabatmaa ta'ef leenjii gahaa keenamaaf. Halum kanaan The National Child Traumatic Stress Network, unkaa fi meeshaalee qorannof ta'an qopheessee jiraa. Dablataa, [Futures Without Violence](#), ijoollee jeequmsaf saaxilamanif want sagantaa yaalii intrvantin kanaaf kan olu wantota qabatamaa taani tarreessee qindeesii jiraa. Tajaajjiil kun hundiinu, waa'ee trauma odeffanno kan qabuu, waa'ee adaa (culture)itti gaafatmmumaa kan itti dhagahamu fi daa'iiman rakin jequmsaa saaxilam abdii fi fayyin keennuu dhaa.

Gargaarsa Argachuu

Garsaa dablata amma [OVW Children & Youth and Engaging Men grantee programs](#) gutumaa biyaatti sagantaa gargaarsaa OVW ijoollee fi dargaggoot keenuu irra kan daa'iiman jeequmsaaf saaxilaman akaataa ittin gargaarman irratti hojii balaa hojjatamee jiraa.

Dhaabtnii [ACEs Aware](#) man yaalaa daa'iiman rakkinaaf saaxilaman ilaalanif wantoota qormaaf barbaachiso ta'ani hundee ni dhiheesaa

- [The National Child Traumatic Stress Network](#) dhaabani kun unkaa galmee kanaa afaan English fi afaan Spanish qabaachuun maatii ijoolleef akkasumaas namoot tajaajila waa'ee jeequmsaa famaati keesa dhiheesaaf.
- [Promising Futures](#) sagantaa Kuna tajaajila dubrtootaaf, ijoollee fi dargaggoota jeequmsaaf saaxilamtee keennamu caalaatti gudatee akka jijjiiram barbaachi argammsiisuuf gargaaraa.
- Akkasumas , unkaa gamaaggama saganataa waan tajaajila kanaaf kan olu fi fakeenya kan ta'u dhaa
- [“Everyday Magic: 16 Ways Adults Can Support Children Exposed to Violence and Trauma”](#)

Sagantaan Magic: 16 jedamu kuni yeroo hunduma daa'iman rakina jeequmsaaf saaxilamtee nigargaaraa.

This project was supported by Grant No. 2018-TA-AX-K023 awarded by the Office on Violence Against Women, U.S. Department of Justice. The opinions, findings, conclusions, and recommendations expressed in this publication/program/exhibition are those of the author(s) and do not necessarily reflect the views of the Department of Justice, Office on Violence Against Women.